

SAMMENSTILLING OG VURDERING AV HØRINGSUTTALELSER TIL HØRING 2 AV UTKAST TIL DYREHELSEOVERVÅKNINGS-FORSKRIFT OG DYRESYKDOMSBEKJEMPELSESFORSKRIFT

Mattilsynet har mottatt 5 høringsuttalelser, av disse var det 2 som var positive til forslaget eller ikke hadde kommentar til det. En sammenstilling av kommentarene blir gjengitt og vurdert i teksten under.

Følgende høringsinstanser har uttalt seg:

Saksnr.:	2020/219830		
	Høringsinstans	Merknad	Ingen merknad
1	Stiftelsen Norsk Hestesenter	x	
2	Justis- og beredskapsdepartementet		x
3	Norges Rytterforbund		x
4	Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund (KLF) og Nortura	x	
5	Havforskningsinstituttet	x	
6	Sjømat Norge	x	
7	Veterinærinstituttet	x	

1. Generelle kommentarer

KLF og Nortura mener at omfanget av forskriftene og strukturen i disse er blitt veldig fragmentert. Dette gjør at et allerede komplekst regelverk fremstår enda mer komplisert. Høringsinstansene trekker fram at dyresykdomsbekjempelsesforskriftens § 3 omhandler bekjempelse av sykdommer som Norge har sykdomsfristatus for, men lista over hvilke sykdommer Norge har sykdomsfri status for ligger i dyrehelseovervåkingsforskriften.

Videre påpeker høringsinstansene at den praktiske bekjempelsen av sykdommer er spredt over tre forskrifter; dyresykdomsbekjempelsesforskriften (EUs A-sykdommer), dyrehelseovervåkingsforskriften (sykdommer Norge har sykdomsfri status for) og dyrehelseforskriften (øvrige sykdommer på nasjonal liste 1 og 2). Høringsinstansene mener at Mattilsynet bør samle dette på en bedre måte for å tilgjengelig- og tydeliggjøre krav, samt sikre at regelverket fremstår som helhetlig. Slik Mattilsynet har valgt å innføre de nasjonale forskriftene på dette området, blir det vanskelig å forstå sammenhengen i regelverket og EU-regelverket blir enda mindre tilgjengelig. Hvis Mattilsynet mener at beskrivelsen av kompleksiteten ovenfor ikke stemmer, ønsker vi en tilbakemelding på dette. Med tanke på pliktsubjektene rettsikkerhet og forutsigbarhet er det viktig at regelverket er tilgjengelig og blir forstått.

Mattilsynets er enig i at det nye regelverket er komplekst. Dyrehelseforordningen legger grunnlaget for strukturen av de utfyllende rettsaktene i det nye dyrehelseregelverket. Ved gjennomføringen av det nye regelverket i norsk forskrift, kan vi ikke gjennomføre en forordning i flere ulike forskrifter. Mattilsynet har blant annet derfor valgt å speile strukturen i dyrehelseregelverket ved gjennomføringen av dette i forskrifter. En annen grunn til at denne strukturen er valgt, er for å synliggjøre systematikken i EU-regelverket.

Dyresykdomsbekjempelsesforskriften gjennomfører forordning (EU) 2020/687 som i hovedsak omhandler bestemmelser om bekjempelse av EUs A-sykdommer. Alle disse sykdommene står på nasjonal sykdomsliste for landdyr liste 1.

Dyrehelseovervåkningsforskriften gjennomfører forordning (EU) 2020/689 som omhandler bestemmelser om bekjempelse av EUs B- og C-sykdommer, samt overvåkning av, utryddelsesprogram for og sykdomsfri status for disse. Denne sammensetningen av både bekjempelse, utryddelsesprogram og sykdomsfri status for en sykdomsgruppe er sannsynligvis valgt fordi mange EU-land ikke har sykdomsfri status for disse sykdommene. Videre kan en av grunnene være at bekjempelsen av disse sykdommene ofte ligger i etablering av et utryddelsesprogram. Dette passer ikke med norske forhold der vi har sykdomsfri status for en rekke av EUs B- og C-sykdommer. Vi ser at bestemmelsene om håndtering lett kan drukne i bestemmelsene om utryddelsesprogram, som etter norske forhold er mindre relevant. Siden forordningen inneholder bestemmelser om sykdomsfri status har vi forsøkt å samle alle bestemmelser om dette i denne forskriften. Det er grunnen til at vi har gjennomført forordning (EU) 2021/620 med lister over sykdomsfri status i EU-land og har et vedlegg med Norges sykdomsfrie status i forskriften.

Dyrehelseforskriften inneholder nasjonal sykdomsliste for landdyr. I tillegg finnes det for landdyr nasjonale bestemmelser om forebyggende tiltak, hygiene, kompetanse og meldeplikt. Forskriften inneholder ingen spesifikke bestemmelser om bekjempelse av nasjonalt listeførte sykdommer. Mattilsynet vil utarbeide veiledere og beredskapsplaner for praktisk bekjempelse av nasjonalt listeførte sykdommer.

Havforskningsinstituttet (HI) er positivt til den nye kategoriseringen av helsestatus for bestemte listeførte sykdommer, hvor et område defineres som enten fritt, under utryddelse, eller ikke fritt. HI vurderer samtidig det økte behovet for ressurskrevende overvåkning som en utfordring, og mener det er viktig å få på plass de nye nasjonale sykdomskategoriene F og G med relevante sykdommer.

Mattilsynet er klar over at ny regelverksstruktur og et økende fokus på forebyggende arbeid vil kunne kreve både nye og endrede prioriteringer av ressurser. Dette vil gjelde for alle involverte parter, inkludert Mattilsynet, vår forvaltningsstøtte og berørte virksomheter. Hensikten med EUs nye dyrehelsestrategi er likevel på sikt å oppnå en mer effektiv og bedre utnyttelse av samfunnets ressurser, for å ivareta og forbedre dyrehelsen.

Sjømat Norge mener at de foreslåtte titlene på de norske forskriftene er lange og tungvinte. De ønsker også korttitler som bedre samsvarer med forskriftenes innhold.

Mattilsynet har i sitt arbeid med gjennomføringen av nytt regelverk bedt om innspill til egnede navn og korttitler på foreslåtte norske forskrifter. Vi har ikke mottatt konkrete forslag. Som nevnt i våre høringsbrev har vi ved våre navneforslag hatt noen overordnede føringer mht. struktur og sammenheng med basisforordningen forordning (EU) 2016/429, samt forskriftenes materielle innhold. Vi håper at ved fremtidig bruk og økt kjennskap til forskriftene, vil deres korttitler kunne fungere tilfredsstillende for "hverdagslig" bruk.

Veterinærinstituttet

Veterinærinstituttet påpeker at forskriftene og deres struktur fremstår som fragmentert og unødvendig komplisert. Instituttet etterspør en lettere tilgjengelig og helhetlig struktur. Det vises blant annet til at praktisk bekjempelse av sykdommer er spredt over tre forskrifter og at nasjonale overvåkningsprogrammer ikke er inkludert i overvåkningsforskriften.

Mattilsynet viser til våre kommentarer til KLFs og Norturas innspill ovenfor når det gjelder struktur. Nasjonale overvåkningsprogrammer angår sykdommer som ikke er listeført i EU. De

nasjonale overvåkningsprogrammene gir oss grunnlaget for å kreve testing og isolasjon av innførte dyr før de blir en del av den overvåkede populasjonen. Dette er grunnen til at disse er satt inn i landdyrforflytningsforskriften. Vi vil vurdere om de allikevel passer bedre i dyrehelseovervåkningsforskriften.

2. Kommentarer til de særskilte bestemmelsene

Stiftelsen Norsk Hestesenter mener at det vil bli en større utfordring å overvåke og bekjempe kverke hos hest dersom det åpnes for vaksinasjon mot sykdommen. Vaksinerne gir immunitet i kun to måneder etter andre vaksinedose. Vaksinerte hester kan overføre bakterien til mottagelige hester. Vaksinasjon kan føre til falsk trygghet og mindre fokus på andre smitteforebyggende tiltak, i det det kan være vanskelig å kommunisere ut hva slags beskyttelse vaksinen gir.

Mattilsynet har bedt Veterinærinstituttet om en faglig vurdering av vaksinasjon mot kverke hos hest med de per dags dato tilgjengelige vaksinerne. Vurderingen inneholdt mange av de samme betenkelighetene som høringsinstansen beskriver. Vi gjennomførte også et møte med hesteorganisasjonene om mulig åpning for vaksinasjon mot kverke hos hest der flertallet var for vaksinasjon til tross for disse betenkelighetene. På bakgrunn av dette og etter Mattilsynets egne vurderinger ble det besluttet at vi foreslår å åpne for vaksinasjon mot kverke hos hest. Det er allikevel viktig å kommunisere hvilke begrensninger dagens tilgjengelige vaksiner har.

KLF og Nortura oppfatter § 4 om bruk av vaksiner for landdyr i utkast til dyresykdomsbekjempelsesforskriften som en videreføring av dagens vaksinasjonsbestemmelser. Høringsinstansene bemerker allikevel at det burde vært tydeligere formulert i § 4 at all vaksinasjon er forbudt, med mindre Mattilsynet har gitt tillatelse. Dette fordi det ofte er motsatt på andre samfunnsområder, dvs. at noe er tillatt med mindre myndighetene har gitt et forbud. Høringsinstansene ber om tydeliggjøring av hjemmel for å forby vaksiner mot sykdommer som ikke er listeførte i EU, utover det som er beskrevet i høringsbrevet.

Videre ønsker høringsinstansene at det i utkast til dyresykdomsbekjempelsesforskriftens vedlegg II bokstav g) punkt 6 tydeliggjøres at det tillates å vaksinere alt fjørfe mot rødsjue, ikke bare kalkun. Mange verpehønsbesetninger vaksineres mot rødsjue i dag.

Mattilsynet har videreført dagens bestemmelser om vaksinasjon i dyrehelseforskriften til utkast til dyresykdomsbekjempelsesforskrift. Den eneste endringen av disse bestemmelsene er at det nå tillates å vaksinere mot leishmaniose hos hund, kverke hos hest og kanningulsott hos kanin. Utformingen av bestemmelsene er derfor også uendret, men vi noterer oss at den kan gjøres tydeligere. Når det gjelder hjemmel for å forby vaksiner som ikke er listeført i EU, så er Mattilsynets vurdering at dyrehelseforordningens artikkel 46 gir oss hjemmel til dette, slik det er beskrevet i høringsbrevet. Det er også beskrevet i høringsbrevet at en utfyllende rettsakt om bruk av vaksiner er under utarbeidelse og at vi vil komme tilbake til vaksinebestemmelsene når denne skal gjennomføres. Vi vil da sannsynligvis samle alle vaksinebestemmelsene i en ny vaksineforskrift.

*Mattilsynet vil bemerke at dyresykdomsbekjempelsesforskriftens vedlegg II bokstav g) punkt 6 åpner for at alle fjørfearter kan vaksineres mot *Erysipelothrix rhusiopathiae* (rødsjue). Vi har forståelse for at når kalkun nevnes i parentes, som en forklaring på hvilken bakterie som menes, kan oppleves som forvirrende. Vi vil fjerne «hos kalkun» i parentes.*

Havforskningsinstituttet

For akvatiske dyr gjentar Havforskningsinstituttet (HI) flere innspill allerede gitt til høring 1 av dyrehelseovervåkningsforskriften og høring 2 av dyrehelseforskriften. Dette gjelder overvåkning og helsestatus for *Bonamia ostrea*, *Bonamia exitiosa* og *Marteilia refringens*. Når det gjelder blåskjell foreslår HI å listeføre *Marteilia pararefringens* på nasjonal liste F. HI gjentar også sine kommentarer til nodavirus (VNN/VER) og VHS knyttet opp mot renseskjell.

Når det gjelder Mattilsynets kommentarer til tidligere innspill gitt av HI vises til publiserte høringssammenstillinger av høring 1 av dyrehelseovervåkningsforskriften og høring 2 av dyrehelseforskriften.

HI gjentar også sitt tidligere innspill om behovet for nasjonale bestemmelser overfor Koi herpesvirus (KHV). KHV er i nytt regelverk kategorisert som kun kategori E-sykdom. Dette innebærer at sykdommen bare er omfattet av overvåkning, og ingen bekjempelsestiltak. Det er samtidig gitt et nasjonalt handlingsrom som muliggjør nasjonal bekjempelse.

Når det gjelder nasjonale tiltak overfor KHV foreslår Mattilsynet i utkast til ny dyrehelseforskrift å benytte seg av det nasjonale handlingsrommet ved å foreslå nasjonale tiltak mot sykdommer kategorisert som kun E-sykdom. Se for øvrig høring 2 av dyrehelseforskriften og forskriftsutkastets § 8.

Sjømat Norge foreslår å utvide det stedlige virkeområdet i begge forskriftene, slik at det også inkluderer Norges økonomiske sone. Dette for å legge til rette for en eventuell fremtidig norsk etablering av havbruk til havs. Sjømat Norge påpeker samtidig noen uavklarte spørsmål med tanke på utvidelsen av virkeområdet. Spørsmålene knytter seg til et lands rettigheter innenfor en økonomisk sone, og hvordan de vil kunne påvirkes av andre gjeldende bestemmelser/konvensjoner i området.

Mattilsynet viser til høring 2 av dyrehelseforskriften og punktet om konsekvensvurdering, hvor endring av § 3 om stedlig virkeområde kommenteres.

Sjømat Norge viser til dyrehelseovervåkningsforskriftens § 6, og støtter Mattilsynets forslag om en nasjonal plikt for driftsansvarlige å sørge for at det ikke tas dyr inn til eller ut av et anlegg ved mistanke om en C-sykdom. Hensikten vil være at Mattilsynet ikke må fatte vedtak ved enhver slik mistanke.

Videre mener Sjømat Norge at den foreslåtte nasjonale bestemmelsen i dyrehelseovervåkningsforskriftens § 8, om opprettelse av restriksjonssoner for kategori C-sykdommer, er en dobbelthjemling. Det vises her til artikkel 58 i forordning (EU) 2020/689.

Mattilsynet er enig i Sjømat Norges vurdering av § 8, sett på bakgrunn av hjemmelsgrunnlaget gitt i § 9 om tiltak, tilsyn og vedtak. Forskriftsforslaget er endret deretter.